

AVALUACIÓ I INTERVENCIÓ PSICOSOCIAL 26959

Unitat de Psicologia Social

Departament de Psicologia de la Salut i de Psicologia Social

Professora: Cantera Espinosa, Leonor M^a (Teoria i Docència Tutoritzada)

OBJECTIU

General: Una introducció general a les concepcions, metodologies i tècniques d'avaluació i d'intervenció psicosocials. En acabar el curs, l'alumnat haurà de ser capaç de descriure-les, comprendre-les, valorar-les i aplicar-les amb propietat.

Específics. Capacitar per a la realització de les operacions següents:

1. Utilitzar amb propietat el vocabulari tècnic de la metodologia d'avaluació de programes i serveis socials
2. Contextualitzar les intervencions psicosocials en els diversos entorns sociopolítics, històrics i culturals
3. Identificar i aplicar adequadament mètodes i tècniques corresponents a les diverses fases del procés d'avaluació i d'intervenció psicosocial
4. Conèixer les implicacions ètiques i deontològiques de l'avaluació i la intervenció psicosocial

TEMARI

Introducció a una psicologia social de l'avaluació i de la intervenció psicosocials

I. Perspectiva històrica i descriptiva

1. Avaluació de programes i de serveis socials

- 1.1 Concepte, camp i funcions
- 1.2 Tendències clàssiques
- 1.3 Paradigmes contemporanis

2. Intervenció psicosocial

- 2.1 Concepte i contextes
- 2.2 De la *beneficència* com a *do al benestar* com a *dret*
- 2.3 L'orientació *comunitària*

II. Metodologia i metateoria

3. El procés d'avaluació i d'intervenció

3.1 Avaluació contextual

Necessitats i problemes

Recursos, oportunitats, opcions i prioritats

Mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi

Indicadors

3.2 Avaluació inicial

Política, pla, programa i projecte

Rellevància, avaluabilitat i viabilitat

Components del disseny d'intervencions

Mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi

3.3 Avaluació processual

Mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi

3.4 Avaluació final

Mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi

4. Epistemologia i deontologia

4.1 Mètode, objecte i subjecte

4.2 Normes i rols professionals

DOCENCIA TUTORITZADA

---

* **Contingut:** Estructura del disseny d'intervencions psicosocials

* **Objectiu:** Capacitació per al disseny d'un programa d'intervenció psicosocial teòricament fonamentat, metodològicament avaluable, tècnicament viable, socialment rellevant i professionalment homologable

* **Metodologia:** activa i participativa

* **Freqüència de la presència de l'alumnat a les instal.lacions de la facultat:** quinzenal

* **Temps de dedicació a aquesta part de l'assignatura:** 12 hores

* **Espai:** Normalment, l'aula de la classe de teoria. Excepcionalment, el despatx de la professora

* **Avaluació:** Continua. Element qualitatiu de ponderació respecte a l'avaluació final de l'assignatura

AVALUACIÓ

- **Avaluació continua** (40% de la nota global) d'un conjunt d'exercicis realitzats a classe.
- **Examen final** (30% de la nota global). Consisteix en un **exercici escrit** centrat en una sèrie de **preguntes obertes**, que hom haurà de contestar raonadament. No és un test de memòria, sinó de comprensió teòrica, d'imaginació pràctica i de rigor metodològic.
- **Treball en equip** (30% ng). Disseny d'un programa d'intervenció psicosocial (sobre un àmbit específic) teòricament fonamentat, metodològicament avaluable, tècnicament viable, socialment rellevant i professionalment homologable. A la **docència tutoritzada**, es pot donar suport a aquest treball en equip.
- **Nota.** Podran optar a la *nota global* només aquelles persones que hauran aprovat l'*avaluació continual'examen* i el *treball en equip*.

ASSIGNATURES DE LLIURE ELECCIÓ RECOMANADES

Assignatures de les titulacions de la Facultat de Filosofia i Lletres

Antropologia Social i Cultural

20127	Mètodes d'Investigació en Antropologia Social i Cultural*	10 crèdits	2n semestre
20130	Tècniques d'Investigació en Antropologia	5 crèdits	1r semestre

Humanitats

23306	Institucions i Organitzacions Internacionals i Comunitàries	5 crèdits	1r semestre
23312	Programació i Gestió Cultural	5 crèdits	2n semestre
23296	Pensament Social i Contemporani	5 crèdits	1r semestre
23321	Visió Interdisciplinària del Món Actual	5 crèdits	2n semestre

Assignatures de les titulacions de la Facultat de Ciències de l'Educació

Diplomatura d'Educació Social

22833	Avaluació de Programes en Educació No Formal	4 crèdits	2n semestre
22831	La Intervenció Educativa en les Situacions d'Inadaptació	4,5 crèdits	1r semestre
22837	Didàctica per a la Intervenció Social	4 crèdits	2n semestre
22820	Elaboració de Projectes i Programes d'Educació No Formal	4 crèdits	2n semestre
22818	La Intervenció Educativa en l'Educació Social	4,5 crèdits	2n semestre

BIBLIOGRAFIA

- Aguilar, M.J. & Ander-Egg, E. (1992). *Evaluación de servicios y programas sociales*. Madrid: Siglo XXI.
- Alvira, F. (1991). *Metodología de la evaluación de programas*. Madrid: CIS.
- Ander-Egg, E. (1987). *Introducción a la planificación*. Buenos Aires: Humanitas.
- Ballart, C. (1992). *Evaluación de programas y servicios públicos*. Madrid: INAP.
- Casas, F. (1996). *Bienestar social. Una introducción psicosociológica*. Barcelona: PPU.
- Chelimski, E. & Shadish, W.R. (eds.) (1997). *Evaluation for the 21st. Century: A Handbook*. Thousand Oaks: Sage.
- Chen, H.T. (1990). *Theory driven evaluations*. Newbury Park, Ca. Sage.
- Cohen, E. & Franco, R. (1988). *Evaluación de proyectos sociales*. Madrid: Siglo XXI.
- Fernández Ballesteros, R. (ed.). (1995). *Evaluación de programas. Una guía práctica en asuntos sociales, educativos y de salud*. Madrid: Síntesis.
- García, G. & Ramírez, J.M. (1997). *Diseño y evaluación de proyectos sociales*. Zaragoza. Certeza.
- Gómez, M (2000). *Els serveis socials i la seva avaliació*. Barcelona: EUB.
- Guba, E.G. & Lincoln, S.L. (1989). *Fourth Generation Evaluation*. Newbury Park, Ca. Sage.
- López-Cabanas, M. & Chacón, F. (1997). *Intervención psicosocial y servicios sociales*. Madrid: Síntesis.
- Luque, O. (1988). *Intervención psicosocial en servicios sociales*. Valencia: Nau.
- Martín, A. (ed.). (1998). *Psicología Comunitaria. Fundamentos y Aplicaciones*. Madrid: Síntesis
- OCDE (1991). *La evaluación de programas de empleo y de medidas sociales*. Madrid. Ministerio de Trabajo y Asuntos sociales. 1992.
- Rossi, P.H. & Freeman, H.E. (1989). *Evaluación. Un enfoque sistemático para programas sociales*. México: Trillas.
- Sánchez;A. (1998). *Psicología Comunitaria. Bases conceptuales y operativas*. Barcelona. EUB.
- Sánchez; A. (comp.) (1993). *Programas de Prevención e Intervención Comunitaria*. Barcelona. PPU.
- Santos, M.A.(1993). *La evaluación: un proceso de diálogo, comprensión y mejora*. Málaga. Aljibe.
- Serrano-García, I. & Rosario-Collazo, W. (eds.) (1992). *Contribuciones Puertorriqueñas a la Psicología Social Comunitaria*. Río Piedras, PR: Ed. Universitaria.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. (1985). *Evaluación sistemática: Guía teórica y práctica*. Barcelona. Paidos.
- Vedung, E. (1997). *Evaluación de políticas públicas y programas*. Madrid. Ministerio de Trabajo y Asuntos sociales.